

Önkéntes kézikönyv

a

**Duna Múzeum Baráti Köre Egyesület
Önkéntes Programjában résztvevők
számára**

2015

Önkéntes kézikönyv
a Duna Múzeum Baráti Köre Egyesület Önkéntes Programjában résztvevők számára
2015

Tartalom

A múzeumról

A Duna Múzeum küldetése és feladatai
A Duna Múzeum története
A Duna Múzeum gyűjteményei
A Duna Múzeum szolgáltatásai

Önkéntes lehetőségek

Látogatófogadás
Tárlatvezetés
Családi napok, gyermekprogramok
Adminisztráció, háttérmunka

Információk az önkéntes programról

Csatlakozás a programhoz
A részvétel feltételei
Képzések és tréningek
Értékelés és jutalmazás
Együttműködés a múzeumi munkatársakkal

Elvárások az önkéntesekkel kapcsolatban

Pontosság
Öltözködés és megjelenés
Viselkedési szabályok

Általános tudnivalók és információk

A múzeum vezetősége
A múzeum elérhetőségei
A múzeum nyitva tartása
Szolgáltatások díjai
Egyéb szabályok

Csak belső felhasználásra

Kedves Önkéntes!

Üdvözljük a múzeum lelkes és elkötelezett csapatában! Köszönjük, hogy a Duna Múzeum Baráti Köre Egyesület Önkénteseként segíti intézményünk célkitűzéseinek megvalósítását!

E kézikönyvben igyekeztünk összefoglalni mindazokat a tudnivalókat és információkat, melyek révén közelebbről is megismerheti múzeumunkat. Megosztjuk Önnel céljainkat, melyek elérésében az Ön önkéntesi munkája is rendkívül fontos, bemutatjuk a múzeum történetét és gyűjteményeit, az önkéntesség lehetséges területeit és az önkéntes munkára vonatkozó szabályokat is. Javasoljuk, hogy e kézikönyvet alaposan tanulmányozza át, és a jövőben is forgassa, ha szükségesnek látja.

Reméljük, hogy a Duna Múzeumban végzett önkéntes munka révén hasznos tapasztalatokkal, kellemes élményekkel, új ismeretekkel és ismerősökkel gazdagodik majd. Munkájához sok sikert kívánunk!

Bárd Edit
pr és marketing munkatárs
önkéntes koordinátor

Szalkai Tímea
igazgató

A Duna Múzeum küldetése és feladatai

A Duna Múzeum célja, hogy az általános humán, természettudományos és műszaki ismereteket integrálva, a vízzel és más természeti erőforrásokkal való gazdálkodás különböző szempontjait bemutatva tudatosítsa a nagyközönségben a környezet- és vízvédelem iránti közös és egyéni felelősséget, kutatásaival és ismeretátadó tevékenységével segítse az egységes ökológiai szemlélet társadalmi méretű kialakítását.

A múzeum feladata a magyar vízgazdálkodással - beleértve az ármentesítéssel, víz- és folyamszabályozással, vízhasznosítással, a vízi-utak kiépítésével, továbbá a lakossági, mezőgazdasági és ipari vízellátással, a vizek tisztaságának védelmével - kapcsolatos muzeális értékű tárgyak, dokumentumok felkutatása, beszerzése, gyűjtése, megőrzése, restaurálása, védelme, tudományos nyilvántartása, feldolgozása és bemutatása, valamint egyéb közművelődési hasznosítása. Saját gyűjteményeinek (tárgyi gyűjtemény, írott dokumentum gyűjtemény, fotó-, film- és hangtár, adattár, térképtár, periodika-gyűjtemény és könyvtár) kezelése mellett a múzeum a vízügyi emlékhelyek országos hálózatának központjaként is működik, szakmai felügyeletet lát el az ország számos pontján található vízügyi gyűjtemény és kiállítóhely fölött.

A Duna Múzeum története

A Duna Múzeumot Magyar Vízügyi Múzeum néven 1973-ban alapította az Országos Vízügyi Hivatal. Első állandó kiállítása 1980-ban nyílt *A Duna és a magyar vízgazdálkodás története* címmel, és 1998-ig fogadta a látogatókat. A ma is látogatható állandó kiállítás, a *Víz-Idő* az épület teljes rekonstrukcióját követően, 2001-ben nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt, és ebben az évben rögtön el is nyerte az Év Múzeuma díjat. 2003-ban a múzeum megkapta az Európai Múzeum Fórum különdíját, 2005-ben a Családbarát Múzeum díjat, 2009-ben pedig a Vendégbarát Múzeum díjat. 2010-től új, jól felszerelt múzeumpedagógiai foglalkoztatóterem várja a

diákcsoportokat, 2015-ben pedig megnyílt múzeumunk legújabb állandó kiállítása, a Látványtár.

Gyűjteményi egységek:

Adattár

Audiotár (Hangtár)

Érem- és kisplasztikai gyűjtemény

Képeslapgyűjtemény

Műszaki dokumentáció

Okmány- és iratgyűjtemény

Széchenyi iratok

Tárgyi gyűjtemény

Tematikus gyűjtemény

Történeti képgyűjtemény

Történeti térképtár

Videotár (Filmtár)

Vízügyi fotóarchívum (Negatívtár)

A Duna Múzeum szolgáltatásai

Az állandó és időszakos kiállítások mellett a múzeum Kutatószolgálat és Szakkönyvtára is az érdeklődők rendelkezésére áll előzetes bejelentkezés és egyeztetés alapján (l. fent). Állandó kiállításunk megtekintéséhez előzetes egyeztetés és külön díjazás ellenében tárlatvezetést biztosítunk magyar és angol nyelven. Az iskolai és iskolarendszeren kívüli ismeretszerzést segítik múzeumpedagógiai programjaink, melyekről a honlap Múzeumpedagógia menüpontja alatt található aktuális információ. Az uniós támogatással kialakított múzeumpedagógiai foglalkoztató helyiség rendhagyó tanórák, múzeumi foglalkozások, szakkörök tartására is alkalmas. Minden évben egész napos gyermekprogrammal ünnepeljük a Víz Világnapját. Családi rendezvényeinken és a Múzeumok Éjszakáján minden évben különleges programokkal várjuk a közönséget.

Látogatófogadás

Önkénteseink nagyobb rendezvények alkalmával az érkező látogatók irányításában, a ruhatári teendőkben segédkeznek. Az időszaki kiállítás felügyelete és bemutatása is feladatuk lehet.

Tárlatvezetés

Csoportok vezetése az állandó kiállításban előzetes bejelentkezés alapján. Előre meghirdetett hétvégi időpontokban ingyenes tárlatvezetések tartása.

Családi napok, gyermekprogramok

Részvétel a programok lebonyolításában a helyszínek berendezésétől a látogatók irányításán át a kézműves vagy ismeretterjesztő foglalkozások tartásáig terjedően. A feladatokat az egyéni képességek, végzettség és gyakorlat alapján egyeztetjük az önkéntesekkel.

Adminisztráció, háttérmunka

Az önkéntesek a múzeum gyűjteményeihez vagy projektjeihez kapcsolódó adminisztrációs tevékenységekben (adatbevitel, adatok rendezése, irodai munkák, szervezés, regisztráció stb.) segédkeznek.

Csatlakozás a programhoz

Az önkéntes programhoz bárki csatlakozhat, aki kedvet érez a múzeum kínálta tevékenységekhez, és havi minimum 8 óra önkéntes munkát vállal. Jelentkezni a múzeum honlapján található jelentkezési lap és aktuális szakmai önéletrajz beküldésével lehet. A jelentkezéseket folyamatosan várjuk az onkentes@dunamuzeum.hu címre.

A részvétel feltételei

A jelentkezéseket regisztráljuk, és valamennyi jelentkezővel felvesszük a kapcsolatot. A jelentkezők bevezető oktatáson vesznek részt, és megismerik az önkéntesekkel szembeni elvárásokat (jelen anyag is ezt a célt szolgálja). A feltételeket vállalókkal a múzeum határozatlan idejű önkéntes szerződést köt, a konkrét tevékenységeket a kiegészítő önkéntesi szerződésben nevesítjük. A szerződés felbontásának lehetséges okairól, módjáról és a kilépésről a szerződés rendelkezik.

Képzések és tréningek

Az önkéntesnek jelentkezők számára bevezető képzést tartunk, mely gyakorlati vizsgával zárul. Azoknak, akik már önkéntesként dolgoznak a múzeumban, évi 3 alkalommal tartunk továbbképzést 1x4 órában, az egyes önkéntes tevékenységekhez kapcsolódó témákban. Emellett a tárlatvezetést vállaló munkatársaknak konzultációs lehetőséget is biztosítunk évi két alkalommal. Az időszaki tárlatok felügyeletét vállaló munkatársaknak az adott évi kiállítások megnyitói közül minimum 3 alkalommal jelen kell lenniük.

Értékelés és jutalmazás

Az önkéntesek munkáját az önkéntes koordinátor és/vagy a kijelölt szakterületi mentor rendszeresen ellenőrzi és értékeli. Az értékelés eredményét, a fejlesztési javaslatokat az önkéntessel megbeszéljük. Az évet közös értékeléssel és házi ünnepséggel zárjuk, ahol a legjobb munkát végzők szerény jutalomban részesülnek. Az önkéntesek a

múzeum rendezvényeire tiszteletjegyet kapnak. Az önkéntesek is értékelhetik az önkéntes programot az önkéntes koordinátor által rendszeresen kiküldött értékelő kérdőívben. Észrevételeiket, ötleteiket, javaslataikat bármikor eljuttathatják az onkentes@dunamuzeum.hu címen a koordinátornak.

Együttműködés a múzeumi munkatársakkal

Az önkéntesek kéréseikkel, kérdéseikkel az önkéntes koordinátort kereshetik meg. Vele egyeztethetnek az időbeosztásról, a feladatokról, neki jelzik, ha váratlan esemény miatt az előzetesen megbeszéltekhez képest változás történik. A koordinátor viszi az önkéntesekkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat is.

Az önkéntesek a kiállítási térben a moderátorokkal és a múzeumpedagógusokkal közösen biztosítják a látogatók számára a megfelelő múzeumi élményt. Fontos, hogy kölcsönösen tiszteljék és elfogadják egymást, segítsék egymás munkáját.

A múzeumi háttérmunkákban segítő önkéntesek minden esetben egy múzeumi munkatárs (mentor) felügyelete alatt végzik munkájukat. Ezekben az esetekben az adott múzeumi kolléga irányít, a feladatok elvégzésekor csak az ő instrukciói alapján szabad eljárni.

Öltözködés és megjelenés

Az önkéntes munkája során a múzeumot képviseli. Kérjük, hogy megjelenése ennek megfelelően legyen ápoltság, az alkalomhoz és a feladathoz illő!

A beazonosíthatóság érdekében mindig viselje önkéntes kitűzőjét!

Pontosság

Kérjük, hogy az előzetesen egyeztetett érkezési időpontokat tartsa be! Amennyiben tárlatvezetést vagy rendezvényen való részvételt vállal, a meghirdetett kezdés előtt legalább 15 perccel a kijelölt helyen, a feladatra készen várja a látogatókat!

Ha az előzetesen megbeszélt időpontban mégsem tud megjelenni, erről mihamarabb – rendszeres munka esetén három nappal korábban, váratlan helyzetben egy nappal előbb – értesítse az önkéntes koordinátort, hogy gondoskodhasson a helyettesítésről vagy a látogatók tájékoztatásáról!

Amennyiben az önkéntes koordinátor vagy a program felelőse nem tájékoztatja másképp, a feladatra kijelölt időszak végéig álljon a látogatók rendelkezésére!

Viselkedési szabályok

Az önkéntes a múzeumi csapat tagja, a legtöbb esetben a látogatóval közvetlen kapcsolatba kerül, ezért fontos, hogyan viselkedik, milyen képet mutat a múzeumról. A látogatókkal kérjük, mindig legyen udvarias, köszöntse őket, feladata maximális ellátásával segítsen a múzeumlátogatást tartalmassá és kellemessé tenni!

Amennyiben a látogatók további tájékoztatást is igényelnek, és kérdéseikre nem tudja a pontos választ, irányítsa őket az illetékes személyhez (moderátor, pénztáros, múzeumvezető, muzeológus)!

Kérjük, mutasson jó példát a múzeumi szabályok betartásával: ne fogyasszon ételt, italt a kiállítótérben, ügyeljen rá, hogy ne zavarja a többi látogatót!

A múzeum hivatalos adatai

Hivatalos neve: Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum

Alapítás éve: 1973

Besorolása: országos szakmúzeum

Gyűjtőköre: természettudomány, ipar-technikatörténet:
környezetvédelem, vízgazdálkodás , vízügytörténet

Gyűjtőterülete: Magyarország

Fenntartója: Országos Vízügyi Főigazgatóság

A múzeum munkatársai

Esztergomban dolgozik:

Szalkai Tímea igazgató

Bárd Edit pr és marketing munkatárs

Faragó Erika adatrögzítő

Fehér Györgyi múzeumpedagógus

Gróhné Illés Ildikó múzeumpedagógus

Horváth István muzeológus

Horváth Vera muzeológus

Major Balázsne titkárnő, gondnok

Mézes Nándor informatikus

Budapesten dolgozik:

Forstner Simon informatikus

Tóth Emese Vanda adatrögzítő

A múzeum elérhetőségei

Cím: 2500 Esztergom, Kölcsey u. 2.

Telefon: 06-33/500-250

Fax: 06-33/500-251

E-mail: info@dunamuzeum.hu

Honlap: www.dunamuzeum.hu

Facebook: www.facebook.com/dunamuzeum

A múzeum nyitva tartása

Januárban a múzeum zárva tart.

február 1 – április 30.: 10-16 óra között

május 1 – október 31.: 9-17 óra között

november 1 – december 31.: 10-16 óra között

Szünnap: KEDD

Szolgáltatások díjai

Teljes árú belépőjegy: 700,- Ft

Kedvezményes belépőjegy

6 éves kortól 26 éves korig,

62 éves kor felett,

legalább két 18 év alatti személyt kísérő

közeli hozzátartozó részére (max. 2 fő): 350,- Ft

Családi belépőjegy: 1.200,- Ft

Tárlatvezetés angol/német nyelven: 15.000,- Ft

Múzeumi órák, foglalkozások: 200,- Ft/fő

Egyéb szabályok

Az önkéntesek a múzeumi csapat tagjaiként, a múzeum alkalmazottainak irányításával dolgoznak. A munkavédelmi és tűzvédelmi szabályok, biztonsági előírások rájuk nézve is kötelezőek.

Az önkéntesek a múzeumban hallott belső információkat bizalmasan kezelik, nem adják tovább harmadik félnek. A múzeumon kívül is a múzeum jó hírnevét terjesztik.

A látogatókkal kapcsolatba kerülő önkéntesek csak a hivatalosan kapott, a múzeum munkatársaitól származó információkat közvetítik. Egyéni meggyőződésüket, véleményüket múzeumi munkájuk során nem osztják meg a látogatókkal.